

Dəniz gəmiçiliyinin təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş qeyri-qanuni aktlarla mübarizə haqqında

Konvensiya

Bu Konvensiyanın iştirakçısı olan dövlətlər,

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsində beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin qorunmasına, dövlətlər arasında dostluq münasibətlərinin və əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinə aid olan məqsəd və prinsipləri nəzərə alaraq,

«İnsan hüquqları haqqında Ümumi Bəyannamə»də, «Mülki və siyasi hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt»da qeyd edildiyi kimi, hər bir kəsin xüsusilə yaşamaq, azadlıq və şəxsi toxunulmazlıq hüququnu tanıyaraq,

dünyada günahsız insanların həyatını təhlükəyə məruz qoyan, yaxud onları həyatdan aparan, əsas azadlıqları təhlükə altında saxlayan və insan şəxsiyyətinin ləyaqətini ciddi surətdə təhqir edən terrorizm aktlarının bütün formalarının tədricən genişlənməsindən dərin narahatlıq keçirərək,

dəniz gəmiçiliyinin təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş qeyri-qanuni aktları insanların və əmlakın təhlükəsizliyinə təhdid, dəniz əlaqələrini ciddi şəkildə pozma və dəniz gəmiçiliyinin təhlükəsizliyinə dünya xalqlarının inamını sarsıtma amili olduğunu hesab edərək,

belə aktları bütün dünya birliyini ciddi surətdə narahat edən məsələ zənn edərək,

dəniz gəmiçiliyinin təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş bütün qeyri-qanuni aktların qarşısının alınması və onları törədən şəxslərin təqibi və cəzalandırılması ilə bağlı səmərəli və əməli tədbirlər işlənib hazırlanması və həyata keçirilməsi sahəsində dövlətlər arasında beynəlxalq əməkdaşlığı inkişaf etdirməyin son dərəcə zəruriliyini yəqin edərək,

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Məclisinin sair məsələlər sırasında «Bütün dövlətləri birtərəfli qaydada və digər dövlətlərlə, habelə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının müvafiq orqanları ilə əməkdaşlıq şəraitində beynəlxalq terrorizmin təməlinə dayanan səbəblərin tədricən aradan qaldırılmasına kömək göstərməyə və müstəmləkəçilik, irqçilik və insan hüquqlarının, əsas azadlıqların kütləvi, kobud şəkildə pozulması ilə bağlı, habelə beynəlxalq terrorizmə səbəb ola biləcək və beynəlxalq sülhü, təhlükəsizliyi təhdid edə biləcək xarici işğal nəticəsində yaranmış vəziyyətlər də daxil olmaqla, bütün hadisələrin gedişinə xüsusi diqqət yetirməyə çağırır» ifadəsinin qeyd olunduğu 1985-ci il 9 dekabr tarixli, 40/61 sayılı Qətnaməsinə istinad edərək,

daha sonra, «harada və kim tərəfindən törədilməsindən asılı olmayaraq, o cümlədən dövlətlər arasında dostluq münasibətlərini və onların əmin-amanlığını təhlükə altında qoyan terrorizmin bütün aktlarını, metodlarını və təcrübəsini cinayət kimi qeyd-şərtsiz ittiham edir» ifadəsinin əks olunduğu 40/61 sayılı Qətnaməyə istinad edərək,

həmçinin Beynəlxalq Dəniz Təşkilatına «müvafiq tədbirlərə dair tövsiyələr vermək məqsədi ilə dəniz gəmilərinin göyərtdəsində, yaxud dəniz gəmilərinə qarşı terrorizm aktları problemini öyrənmək» ifadəsinin təklif olunduğu 40/61 sayılı Qətnaməyə istinad edərək,

Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının gəmilərin və onların sənişinlərinin, heyət üzvlərinin təhlükəsizliyini təhdid edən qeyri-qanuni aktların qarşısının alınmasına dair tədbirlər işləyib hazırlamağa çağıran 1995-ci il 20 noyabr tarixli, A.584 (14) sayılı Qətnaməsini nəzərə alaraq,

gəminin göyertəsindəki adi intizamın qorunub saxlanmasına dair normalarla tənzimlənən heyət üzvlərinin fəaliyyətinə bu Konvensiyanın aid olunmadığını qeyd edərək,

gəmilərə və onların göyertəsindəki şəxslərə qarşı yönəlmiş qeyri-qanuni aktların qarşısının alınmasına və belə aktlarla mübarizəyə aid olan norma və standartların monitorinqi istəyini, lazım gəldikdə, həmin norma və standartların təzələnməsi məqsədi ilə Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının Dənizdə Təhlükəsizlik Komitəsi tərəfindən tövsiyə edilən gəmilərin sənişinlərinə və göyertəsindəki heyət üzvlərinə qarşı qeyri-qanuni aktların qarşısının alınmasına dair tədbirlərin məmnuniyyətlə nəzərə çatdırılmasını təsdiq edərək,

daha sonra, bu Konvensiya ilə tənzimlənməyən məsələlərin, ümumi beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında tənzimlənməsinin davam etdirildiyini təsdiq edərək,

dəniz gəmiçiliyinin təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş qeyri-qanuni aktlarla mübarizədə ümumi beynəlxalq hüquq normalarına və prinsiplərinə bütün dövlətlərin ciddi şəkildə riayət etməsinin zəruriliyini etiraf edərək,

aşağıdakılar barədə razılığa gəlmişlər:

Maddə 1

Bu Konvensiyanın məqsədləri üçün «gəmi» anlayışı dinamik prinsiplə qorunub saxlanılan gəmilər, sualtı aparatlar, yaxud hər hansı digər üzücü vasitələr daxil olmaqla, dənizin dibində daimi bərkidilməmiş istənilən gəmini bildirir.

Maddə 2

1. Bu Konvensiya aşağıdakılara tətbiq edilmir:

- a) hərbi gəmilərə; yaxud
- b) hərbi-yardımcı gəmi kimi və ya gömrük, yaxud polis məqsədləri üçün istifadə olunan, dövlətə məxsus, yaxud onun istismar etdiyi gəmiyə; və ya
- c) istismardan çıxarılmış, yaxud körpüdə dayanmış gəmiyə.

2. Bu Konvensiyada heç nə qeyri-kommersiya məqsədləri ilə istismar edilən hərbi gəmilərin və digər dövlət gəmilərinin toxunulmazlıq hüququna xələl gətirmir.

Maddə 3

1. Hər hansı şəxs qeyri-qanuni və qəsdən aşağıdakı əməlləri törədərsə, o, cinayət törətmiş hesab edilir:

- a) gəmini zəbt edərsə, yaxud zorla, hədə və ya hər hansı digər zorxutma yolu ilə ona nəzarəti həyata keçirərsə; yaxud

- b) gəminin göyərtəsindəki şəxslərə qarşı həmin gəminin təhlükəsiz üzməsini təhdid edə bilən zorakılıq aktı törədərsə; və ya
- c) gəmini məhv edərsə, yaxud həmin gəminin təhlükəsiz üzməsini təhdid edə bilən hərəkət edərsə — gəmiyə və ya onun yükünə zərər vurarsa; yaxud
- d) gəminin göyərtəsinə hər hansı bir üsulla onu məhv edə bilən qurğu, yaxud maddə yerləşdirərsə və ya yerləşdirmək məqsədi ilə hərəkət edərsə, həmin gəminin təhlükəsiz üzməsini təhdid edən, yaxud ona təhlükə törədə bilən hərəkət edərsə — gəmiyə və ya onun yükünə zərər vurarsa; və ya
- e) gəminin təhlükəsiz üzməsini təhdid edə bilən növbəti aktlardan hər hansı birini törədərsə — dəniz naviqasiya avadanlığını məhv edərsə, yaxud ona ciddi zərər vurarsa və ya onun istismarına ciddi maneə yaradarsa; yaxud
- f) qəsdən yalan məlumatlar verilməklə, gəminin təhlükəsiz üzməsinə təhlükə yaradarsa; və ya
- g) «a» — «f» yarımbəndlərində qeyd edilmiş cinayətlərdən hər hansı birini törətməklə, yaxud törətməyə cəhd göstərməklə, istənilən şəxsə xəsarət yetirərsə və ya onu öldürərsə.

2. Hər hansı şəxs aşağıdakıları törədərsə, cinayət törətmiş hesab edilir:

- a) 1 -ci bənddə qeyd olunmuş cinayətlərdən hər hansı birini törətməyə cəhd edərsə; yaxud
- b) 1-ci bənddə qeyd olunmuş cinayətlərdən hər hansı birini törətməyə istənilən şəxsi təhrik edərsə, yaxud belə cinayəti törədən şəxslə başqa şəkildə əlbir olarsa; və ya
- c) fiziki və ya hüquqi şəxsi şərtlə yaxud milli qanunvericilikdə nəzərdə tutulduğu kimi, şərtsiz hər hansı hərəkət etməyə və ya ondan imtina etməyə məcbur etmək məqsədi ilə 1-ci bəndin «b», «c» və «e» yarımbəndlərində qeyd olunmuş cinayətlərdən barəsində söhbət gedən gəminin təhlükəsiz üzməsinə təhlükə yarada bilən hər hansı birini törətməklə hədələyərsə.

Maddə 4

1. Gəmi hər hansı bir dövlətin dəniz ərazisinin xarici sərhədindən və ya qonşu dövlətlərlə onun dəniz ərazisinin yan sərhədlərindən kənarında yerləşən su yollarında, su yollarından keçməklə üzərsə, yaxud onun marşrutu həmin yollarla üzməyi əhatə edərsə, bu Konvensiya tətbiq edilir.
2. Bu Konvensiyanın 1-ci bəndə müvafiq surətdə tətbiq edilməməsi hallarının təsbit olunmasına baxmayaraq, cinayətkar və ya güman edilən cinayətkar 1-ci bənddə qeyd olunan dövlətlərin deyil, başqa iştirakçı dövlətin ərazisində olarsa, bu Konvensiya tətbiq edilir.

Maddə 5

Hər bir iştirakçı dövlət 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlərin xarakterinin ağırlığını nəzərə almaqla, həmin cinayətlərə görə müvafiq cəzalar nəzərdə tutur.

Maddə 6

1. Hər bir iştirakçı dövlət cinayət aşağıdakı tərzdə törədildikdə, 3-cü maddədə qeyd olunan cinayətlərlə əlaqədar onun (özünün) yurisdiksiyasını müəyyənləşdirmək üçün lazım ola bilən belə tədbirlər görür:

a) bu cinayətin törədildiyi vaxtda həmin dövlətin bayrağı altında üzən gəmiyə qarşı və ya onun göyertəsində; yaxud

b) həmin dövlətin dəniz ərazisi daxil olmaqla, onun ərazisində; və ya

c) həmin dövlətin vətəndaşı tərəfindən.

2. İştirakçı dövlət aşağıdakı hallarda da hər hansı belə cinayətlə əlaqədar öz yurisdiksiyasını müəyyənləşdirə bilər:

a) o, adətən həmin dövlətdə yaşayan, vətəndaşlığı olmayan şəxs tərəfindən törədildikdə; yaxud

b) həmin dövlətin vətəndaşı onu törətdiyi vaxt tutulduqda, təhdidə məruz qaldıqda, yaralandıqda, yaxud öldürüldükdə; və ya

c) o, həmin dövləti hər hansı hərəkəti törətməyə, yaxud ondan imtina etməyə məcbur etmək cəhdi ilə törədildikdə.

3. 2-ci bənddə qeyd olunmuş yurisdiksiyasını müəyyənləşdirən hər hansı iştirakçı dövlət Beynəlxalq Dənizçilik Təşkilatının Baş katibinə (bundan sonra «Baş katib» adlanacaqdır) bu barədə xəbər verir. Əgər həmin iştirakçı dövlət sonralar belə yurisdiksiyadan imtina edərsə, o, Baş katibə bu barədə məlumat verir.

4. Güman edilən cinayətkar iştirakçı dövlətin ərazisində olduğu və o, cinayətkarı bu maddənin 1-ci, 2-ci bəndlərinə müvafiq surətdə öz yurisdiksiyasını müəyyənləşdirən iştirakçı dövlətlərdən hər hansı birinə vermədiyi hallarda, hər bir iştirakçı dövlət 3-cü maddədə qeyd edilmiş cinayətlərlə əlaqədar onun (özünün) yurisdiksiyasını müəyyənləşdirmək üçün lazım ola bilən belə tədbirlər görür.

5. Bu Konvensiya milli qanunvericiliyə müvafiq surətdə həyata keçirilən hər hansı bir cinayət yurisdiksiyasını istisna etmir.

Maddə 7

1. Ərazisində cinayətkarın və ya güman edilən cinayətkarın olduğu hər hansı iştirakçı dövlət şəraitin bunu tələb etməsi qənaətinə gələrək, öz qanunvericiliyinə müvafiq surətdə onu həbsə alır, yaxud cinayət təqibini başlamaqdan (cinayət işi qaldırmaqdan) və ya onun verilməsi ilə bağlı hərəkət etməkdən ötrü lazım olan vaxt ərzində cinayətkarın iştirakını təmin edən digər tədbirlər görür.

2. Belə dövlət dərhal öz qanunvericiliyinə müvafiq surətdə faktların ilkin təhqiqatını həyata keçirir.

3. Barəsində 1-ci bənddə qeyd olunan tədbirlər görülmüş hər hansı şəxsin aşağıdakı hüquqları vardır:

a) vətəndaşı sayıldığı dövlətin və ya təxirəsalınmaz əlaqə yaratmağa başqa şəkildə səlahiyyəti çatan dövlətin müvafiq yaxın nümayəndəsi, əgər o, vətəndaşlığı olmayan şəxsdirsə, adətən ərazisində yaşadığı dövlətin nümayəndəsi ilə belə əlaqə saxlamağa;

b) həmin dövlətin nümayəndəsinin onun yanına gəlməsinə.

4. 3-cü bənddə qeyd olunmuş hüquqlar, ərazisində cinayətkarın və ya güman edilən cinayətkarın olduğu dövlətin qanunlarına və qaydalarına müvafiq surətdə bu şərtlə həyata keçirilir ki, qeyd olunan qanunlar və qaydalar 3-cü bəndə əsasən verilən hüquqların nəzərdə tutduğu məqsədlərin tam həyata keçirilməsinə imkan vermiş olsun.

5. İştirakçı dövlət şəxsi həmin maddəyə müvafiq surətdə həbsə aldıqda, o, 6-cı maddənin 1-ci bəndinə əsasən yurisdiksiyasını müəyyənləşdirmiş dövlətlərə və əgər o, məqsəduyğun hesab edərsə, hər hansı digər əlaqədar dövlətlərə belə bir şəxsin həbsə alınması və onun tutulub saxlanmasını tələb edən şərait barədə təxirə salınmadan məlumat verir. Bu maddənin 2-ci bəndinin nəzərdə tutduğu ilkin istintaqı aparan dövlət qeyd edilən dövlətlərə onun nəticələri barədə dərhal məlumat verir və yurisdiksiyasını həyata keçirib-keçirməyəcəyi ilə bağlı niyyətini bildirir.

Maddə 8

1. İştirakçı dövlətin («gəminin dorunda bayrağı dalğalanan dövlət»in) gəmi kapitanı hər hansı şəxs barəsində onda 3-cü maddədə qeyd olunan cinayətlərdən birini onun törətməsi ilə bağlı məntiqi əsaslar olduqda, həmin şəxsi istənilən digər iştirakçı-dövlətin («qəbul edən dövlət»in) səlahiyyətli orqanlarına verə bilər.

2. Gəminin dorunda bayrağı dalğalanan dövlət öz göyərətəsində hər hansı şəxs olan gəmisinin kapitanı — 1-ci bəndə əsasən həmin şəxsi vermək niyyətində olan kapitan tərəfindən bu işin praktiki surətdə həyata keçirilməsi mümkün olduqda, onun mütləq verilməsini və qəbul edən dövlətin dəniz ərazisinə gəmi daxil olana qədər qəbul edən dövlətin səlahiyyətli orqanlarına belə bir şəxsin verilməsi ilə bağlı niyyət və bunun səbəbləri haqqında məlumat bildirilməsini təmin edir.

3. Qəbul edən dövlət onda şəxsin verilməsinə səbəb olan hərəkətlərə (fəaliyyətə) bu Konvensiyanın tətbiq olunmasının güman edilməsinə əsasların olduğu hallar istisna edilməklə, verilən şəxsi qəbul edir və 7-ci maddənin müddəalarına müvafiq surətdə hərəkət edir. Verilən şəxsin qəbul edilməsi ilə bağlı hər hansı imtina tədbiri onun səbəbləri haqqında bəyanatla (məlumatla) müşayiət olunur.

4. Gəminin dorunda bayrağı dalğalanan dövlət öz gəmisinin kapitanı tərəfindən güman edilən cinayətə dair sərəncamında olan sübutların qəbul edən dövlətin səlahiyyətli orqanlarına mütləq verilməsini təmin edir.

5. 3-cü bəndə müvafiq surətdə verilən şəxsi qəbul etmiş qəbul edən dövlət öz növbəsində həmin şəxsin verilməsini qəbul etmək xahişi ilə gəminin dorunda bayrağı dalğalanan dövlətə müraciət edə bilər. Gəminin dorunda bayrağı dalğalanan dövlət istənilən belə xahişə baxır və əgər həmin dövlət xahişi təmin edərsə, onda o, 7-ci maddəyə müvafiq surətdə hərəkət edir. Gəminin dorunda bayrağı dalğalanan dövlət

olunmasından imtina edərsə, o, qəbul edən dövlətə imtinanın səbəbləri şərh olunmaqla, bəyanat (məlumat) təqdim edir.

Maddə 9

Bu Konvensiyada heç nə dövlətlərin bayrağı altında üzməyən gəmilərin göyertəsində təhqiqat aparılmasına və ya məcburi tədbirlər görülməsinə dair yurisdiksiyanın həyata keçirilməsində onların səlahiyyətinə aid olan beynəlxalq hüquq normalarına hər hansı şəkildə toxunmur.

Maddə 10

1. Ərazisində cinayətkarın və ya güman edilən cinayətkarın olduğu iştirakçı dövlət 6-cı maddə tətbiq edildiyi hallarda onu vermirsə, hər hansı istisnalar olmadan və cinayətin onun ərazisində törədilib-törədilməməsindən asılı olmayaraq, işi öz qanunvericiliyinə müvafiq surətdə araşdırma aparılması yolu ilə cinayət təqibi məqsədləri üçün təcili olaraq özünün səlahiyyətli orqanlarına verməlidir. Bu orqanlar həmin dövlətin qanunvericiliyinə əsasən ağır xarakterli hər hansı digər cinayət hallarına görə çıxarılan qərara uyğun şəkildə qərar qəbul edirlər.

23-cü maddədə qeyd olunmuş hər hansı cinayətlə bağlı barəsində araşdırma aparılan istənilən şəxsə araşdırmanın bütün mərhələlərində onunla ədalətli rəftar olunacağına, o cümlədən ərazisində, olduğu dövlətin qanunvericiliyində belə araşdırma üçün nəzərdə tutulan bütün hüquqlardan və təminatlardan istifadə etməyə zəmanət verilir.

Maddə 11

1. 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlər şəxsin verilməsinə səbəb olan cinayətlər kimi, hər hansı iştirakçı dövlətlər arasında mövcud olan həmin verilmə haqqında istənilən müqaviləyə daxil edilmiş cinayətlər sayılır. İştirakçı dövlətlər belə cinayətləri şəxsin verilməsinə səbəb olan cinayətlər kimi, onların arasında bağlanacaq həmin verilmə haqqında bütün müqavilələrə daxil etməyi öz üzərlərinə götürürlər.

2. Şəxsin verilməsini müqavilənin mövcudluğu ilə şərtləndirən iştirakçı dövlət aralarında belə verilmə haqqında müqaviləsi olmayan digər iştirakçı dövlətdən şəxsin verilməsi barədə sorğu alarsa, sorğu alan dövlət öz mülahizəsinə əsasən 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlərlə əlaqədar bu Konvensiyanı şəxsin verilməsi üçün hüquqi əsas hesab edə bilər. Şəxsin verilməsi, sorğu alan iştirakçı dövlətin qanunvericiliyində nəzərdə tutulan digər şərtlərə müvafiq surətdə həyata keçirilir.

3. Şəxsin verilməsini müqavilənin mövcudluğu ilə şərtləndirməyən iştirakçı dövlətlər öz aralarında 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətləri sorğu alan dövlətin qanunvericiliyində nəzərdə tutulan şərtlərə riayət etməklə, şəxsin verilməsinə səbəb olan cinayətlər hesab edirlər.

4. Lazım gələrsə, 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlər yalnız onların törədildiyi yerdə deyil, həm də şəxsin verilməsi məqsədləri üçün şəxsin verilməsi haqqında sorğu ilə müraciət edən iştirakçı dövlətin yurisdiksiyası həddlərindəki hər hansı bir yerdə törədilən cinayətlər kimi nəzərdən keçirilir.

5. 7-ci maddəyə müvafiq surətdə yurisdiksiyasını müəyyənləşdirən dövlətlərdən şəxsin verilməsi haqqında bir dəfədən çox sorğu alan və cinayət təqil

işi qaldırmamaqla) bağlı qərar qəbul edən iştirakçı dövlət cinayətkarın, yaxud güman edilən cinayətkarın verilməli olduğu dövləti seçərkən, cinayətin törədildiyi vaxt gəminin dorunda bayrağı dalğalanan iştirakçı dövlətin maraqlarını (mənafeyini) və öhdəliklərini (vəzifələrini) nəzərə almalıdır.

6. Güman edilən cinayətkarın bu Konvensiyaya müvafiq surətdə verilməsi haqqında sorğuya baxılarkən, sorğu alan dövlət güman edilən cinayətkarın 7-ci maddənin 3-cü bəndində qeyd olunmuş hüquqlarının sorğu edən dövlətdə həyata keçirilməsinin mümkünlüyü məsələsinə lazımi diqqət yetirir.

7. Bu Konvensiyada qeyd olunmuş cinayətlərlə əlaqədar olaraq iştirakçı dövlətlər arasında şəxsın verilməsi barədə bütün müqavilə və sazişlərdəki qaydalar iştirakçı dövlətlər arasındakı münasibətlərdə həmin Konvensiya ilə bir araya sığmadığı dərəcədə dəyişdirilir.

Maddə 12

1. İştirakçı dövlətlər 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlər üzrə başlanmış cinayət təqibi ilə bağlı, o cümlədən araşdırma aparmaq üçün zəruri olan onlardakı sübutların alınmasına kömək göstərilməsi məqsədi ilə, bir-birinə mümkün köməyi göstərirlər.

2. İştirakçı dövlətlər onların arasında mövcud ola bilən qarşılıqlı hüquqi yardım haqqında hər hansı müqaviləyə müvafiq surətdə 1-ci bənd üzrə öhdəliklərini (vəzifələrini) yerinə yetirirlər. Belə müqavilələrin olmadığı hallarda iştirakçı dövlətlər bir-birinə onların (özlərinin) milli qanunvericiliyinə müvafiq surətdə kömək edirlər.

Maddə 13

1. İştirakçı dövlətlər 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlərin aradan qaldırılmasında xüsusən aşağıdakı qaydada əməkdaşlıq edirlər;

a) iştirakçı dövlətlərin ərazi hüddudlarında və ya hüddudlarından kənarında həmin cinayətlərin törədilməsinə onların müvafiq ərazi hüddudlarında görülən hazırlığın qarşısının alınmasına dair əməli surətdə həyata keçirilən bütün tədbirlərin görülməsi;

b) iştirakçı dövlətlərin milli qanunvericiliyinə müvafiq surətdə informasiya mübadiləsi və 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlərin törədilməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə inzibati və zərurət olduqda, tətbiq edilən digər tədbirlərin əlaqələndirilməsi.

2. 3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlərdən hər hansı birinin törədilməsi nəticəsində gəminin yola düşməsi (reysi) gecikdikdə, yaxud pozulduqda, ərazisində gəminin, sərnişinlərin və ya heyət üzvlərinin olduqları istənilən iştirakçı dövlət gəminin əsaslandırılmamış surətdə tutulub saxlanmasına və ya gəminin, onun sərnişinlərinin, heyət üzvlərinin, yaxud yükünün ləngidilməsinə yol verməməkdən ötrü bütün mümkün səyləri göstərməlidir.

Maddə 14

3-cü maddədə qeyd olunmuş cinayətlərdən hər hansı birinin törədilməsinin güman edilməsinə əsasları olan istənilən iştirakçı dövlət özünün milli

olaraq, ondakı hər hansı müvafiq məlumatı imkan daxilində tezliklə, onun mülahizəsinə əsasən, 6-cı maddəyə müvafiq surətdə yurisdiksiyasını müəyyənləşdirmiş dövlətlərdən sayılan dövlətə çatdırır.

Maddə 15

1. Hər bir iştirakçı dövlət özünün milli qanunvericiliyinə müvafiq surətdə imkan daxilində qısa müddətdə aşağıdakılar barədə onda olan istənilən məlumatı Baş katibə bildirir:

a) cinayət halları;

b) 13-cü maddənin 2-ci bəndinə müvafiq surətdə edilmiş hərəkətlər;

c) cinayətkar, yaxud güman edilən cinayətkar barəsində görülmüş tədbirlər və xüsusilə onun verilməsi və ya digər hüquqi hərəkətlər üzrə istənilən fəaliyyətin nəticələri.

2. Ərazisində güman edilən cinayətkarın cinayət təqibinə məruz qaldığı iştirakçı dövlət özünün milli qanunvericiliyinə müvafiq surətdə araşdırmaların son nəticələri barədə Baş katibə məlumat verir.

3. 1-ci və 2-ci bəndlərə müvafiq surətdə verilmiş məlumatı (informasiyanı) Baş katib bütün iştirakçı dövlətlərə, Beynəlxalq Dənizçilik Təşkilatının üzvlərinə (bundan sonra «Təşkilat» adlandırılacaqdır), digər əlaqədar dövlətlərə və müvafiq beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatlarına bildirir.

Maddə 16

1. Bu Konvensiyanın izahı, yaxud tətbiqi sahəsində iki və ya daha çox iştirakçı dövlət arasında səmərəli vaxt müddəti ərzində danışıqlar yolu ilə tənzimləmə bilməyən hər hansı mübahisə onlardan birinin xahişi ilə arbitraja verilir. Arbitraja xahişlə müraciət edildiyi gündən etibarən altı ay ərzində tərəflər arbitrajın təşkili barədə razılığa gələ bilmirlərsə, mübahisə həmin tərəflərdən hər hansı birinin xahişi ilə məhkəmənin statusuna müvafiq surətdə Beynəlxalq Məhkəməyə verilə bilər.

2. Hər bir dövlət bu Konvensiyanı imzalayarkən, ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq edərkən, yaxud ona qoşularkən, özünü 1-ci bənddəki hər hansı qayda və ya bütün qaydalarla bağlı hesab etmədiyi barədə bəyanat verir. Digər iştirakçı dövlətlər bəyanatla həmin qeyd-şərtini bildirmiş hər hansı iştirakçı dövlətə münasibətdə belə qaydalarla bağlı olmayacaqlar.

3. 2-ci bəndə müvafiq surətdə qeyd-şərtini etmiş hər hansı dövlət Baş katibi məlumatlandırmaqla, həmin qeyd-şərti istənilən vaxt geri götürə bilər.

Maddə 17

1. Bu Konvensiya dəniz gəmiçiliyinin təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş qeyri-qanuni aktlarla mübarizəyə dair beynəlxalq konfransda iştirak edən dövlətlər tərəfindən 1988-ci il martın 10-da Romada, bütün dövlətlər tərəfindən isə 1988-ci il martın 14-dən 1989-cu il martın 9-dək Təşkilatın qərargah mənzilində imzalanmaq üçün açıdır.

2. Dövlətlər bu Konvensiyanın onlar üçün məcburiliyinə razılığını aşağıdakı yolla ifadə edə bilərlər:

- a) ratifikasiya, qəbul etmə və ya təsdiq etmə ilə əlaqədar qeyd-şərtsiz imzalamaq; yaxud
- b) sonradan ratifikasiya, qəbul, yaxud təsdiq etməklə ratifikasiya, qəbul və ya təsdiqlə əlaqədar qeyd-şərt etməklə imzalamaq; və ya
- c) qoşulmaq.

3. Ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmək və ya qoşulma müvafiq sənədlərin Baş katibə saxlanca verilməsi yolu ilə həyata keçirilir.

Maddə 18

1. Bu Konvensiya ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq edilməklə əlaqədar ya on beş dövlətin qeyd-şərtsiz imzaladığı, ya da ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmək, yaxud qoşulma haqqında müvafiq sənədlər saxlanca verildiyi tarixdən doxsan gün sonra qüvvəyə minir.

2. Bu Konvensiyanın ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq etmə, yaxud ona qoşulma haqqında sənədi saxlanmağa verən dövlətlər üçün Konvensiyanın qüvvəyə minməsindən ötrü zəruri sayılan şərtlər yerinə yetirildikdən sonra ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmə, yaxud qoşulma müvafiq sənədlər saxlanmağa verildikdən doxsan gün sonra qüvvəyə minir.

Maddə 19

1. Bu Konvensiya hər hansı iştirakçı dövlət tərəfindən bu Konvensiyanın həmin dövlət üçün qüvvəyə mindiyi tarixdən bir il keçdikdən sonra istənilən vaxt ləğv (denonsasiya) edilə bilər.

2. Ləğvetmə bu barədə sənədin Baş katibə saxlanmaq üçün verilməsi yolu ilə həyata keçirilir.

3. Ləğvetmə bu barədə sənədi Baş katibin aldığı tarixdən bir il, yaxud ləğvetmə haqqında sənəddə qeyd oluna bilən belə uzun müddət keçdikdən sonra qüvvəyə minir.

Maddə 20

1. Təşkilat bu Konvensiyaya yenidən baxmaq və ya ona düzəlişlər etmək məqsədi ilə konfrans çağıra bilər.

2. Baş katib hansı sayın çoxluq təşkil etməsindən asılı olaraq, iştirakçı dövlətin üçdə birinin, yaxud on iştirakçı dövlətin xahişi ilə Konvensiyaya yenidən baxmaq və ya ona düzəlişlər etmək məqsədi ilə bu Konvensiyanın iştirakçısı olan dövlətlərin konfransını çağırır.

3. Bu Konvensiyaya düzəlişlərin qüvvəyə minməsi tarixindən sonra saxlanmağa verilmiş ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmə, yaxud qoşulma haqqında hər hansı sənəd düzəliş edilmiş Konvensiyaya aid olan sənəd hesab edilir.

Maddə 21

1. Bu Konvensiya saxlanmaq üçün Baş katibə verilir.

2. Baş katib:

a) bu Konvensiyanı imzalamış və ya ona qoşulmuş bütün dövlətlərə, habelə Təşkilatın bütün üzvlərinə aşağıdakılar barədə məlumat verir:

I) Konvensiyanın hər yeni imzalanması, yaxud tarixləri göstərilməklə, ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmək və ya qoşulma haqqında sənədin saxlanca verilməsi;

II) bu Konvensiyanın qüvvəyə minməsi tarixi;

III) bu Konvensiyanın ləğv edilməsi haqqında hər hansı sənədin alınması tarixi və ləğv etmənin qüvvəyə minməsi tarixi göstərilməklə, həmin sənədin saxlanca verilməsi;

IV) bu Konvensiyaya müvafiq surətdə verilmiş hər hansı bəyanatın və ya bildirişin alınması;

b) bu Konvensiyanın orijinal mətninin təsdiqlənmiş surətlərini Konvensiyanı imzalamış və ya ona qoşulmuş bütün dövlətlərə göndərir.

3. Bu Konvensiya qüvvəyə mindikdən dərhal sonra onun əsl mətninin təsdiq olunmuş surəti Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Nizamnaməsinin 102-ci maddəsinə müvafiq surətdə qeydiyyatda alınmaq və dərc olunmaq üçün depozitari tərəfindən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə göndərilir.

Maddə 22

Bu Konvensiya ingilis, ərəb, ispan, Çin, rus və fransız dillərində bir əsl nüsxədə tərtib edilmişdir və bütün mətnlər eyni qüvvəyə malikdir.

Aşağıda imza edən, öz hökumətləri tərəfindən müvafiq qaydada səlahiyyətləndirilmiş şəxslər bu Konvensiyanı imzalamışlar.

Min doqquz yüz səksən səkkizinci il martın onunda Romada yerinə yetirilmişdir.

«Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu»nda dərc edilmişdir (№ 12 (I kitab), 31 dekabr 2003-cü il, maddə 705)

Azərbaycan Respublikasının 9 dekabr 2003-cü il tarixli, 548-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmişdir. («VneshExpertService»).

«Dəniz gəmiçiliyinin təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş qeyri-qanuni aktlarla mübarizə haqqında» Konvensiyaya dair

Qeyd-şərt

Azərbaycan Respublikası Konvensiyanın 16-cı maddəsinin 2-ci bəndinə uyğun olaraq bəyan edir ki, o, özünü Konvensiyanın 16-cı maddəsinin 1-ci bəndinin müddəaları ilə bağlı hesab etmir.

© *VneshExpertService*